

yd dem tilstrækkelig hjælp og støtte i de almindelige klasser.

Principielt må det imidlertid tilstræbes, at flest mulige af de handicappede integreres i det almindelige klassemiljø, og dette formål vil man søge fremmet gennem etablering af egnede støtteforanstaltninger, eksempelvis i form af særlige hjælpemidler, særlig rådgivning eller vejledning, optræning etc., der kompenserer for det pågældende handicap.

I udkastets § 3, stk. 2 var grundlaget for denne bistand formuleret som en mulighed for at give eleverne „anden særlig støtte“. En sådan supplerende støtte vil imidlertid kunne være indiceret også i tilfælde, hvor eleven ikke er handicappet i den forstand, at hans personlige udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, men hvor de rent ydre omstændigheder har bevirket, at eleven midlertidigt har vanskeligt ved at følge den almindelige undervisning i klassen. Det drejer sig her om elever, der på grund af sygdom el. lign. har været uden undervisning igennem længere tid eller som er flyttet til en skole, hvor undervisningen er planlagt og tilrettelagt efter principper, der væsentlig afviger fra den tidligere skoles. Da der normalt ikke i disse tilfælde vil være behov for at inddrage det skolepsykologiske hjælpeapparat forud for undervisningens iværksættelse, jfr. herved § 11, stk. 2, er hjemmelen for denne mere fagligt betonedede supplerende undervisning placeret som en særlig bestemmelse i § 4, stk. 9.

Stk. 3. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit II. 4.

Til § 4.

Bestemmelserne i denne paragraf angiver rammerne for de fag, der er obligatoriske for alle elever på et, flere eller eventuelt alle klassetrin i grundskolen, og de angiver desuden, hvilke af disse fag der i de ældste klasser skal eller kan være frivillige for den enkelte elev, samt i hvilke af disse fag skolen har pligt til at tilbyde undervisning.

Om nogle af fagene gælder det, at de på et givet klassetrin enten er obligatoriske eller frivillige ifølge selve lovforslaget, hvorimod det om de øvrige fag gælder, at de er obligatoriske ifølge lovforslaget i et vist mindste antal år eller på et bestemt klassetrin, mens det er overladt til lokal vedtagelse, om de herudover skal være obligatoriske eller frivillige for eleverne eller eventuelt slet ikke forekomme på vedkommende klassetrin. Der kan dog ikke etableres frivillig undervisning i noget fag før på 7. klassetrin, jfr. forslagets § 9, stk. 2.

Til de i stk. 1 anførte navne for fagene bemærkes, at matematik er en fællesbetegnelse for det nuvæ-

rende regning og matematik, fysik/kemi betegnelse for det nuværende naturlære, idræt for det nuværende legemsøvelser (gymnastik) og hjemkundskab for det nuværende husgerning, medens samtidsorientering er et nyt fag.

Stk. 2. Efter den gældende lovs § 17, stk. 2, er der mulighed for at udsætte påbegyndelsen af dansk og/eller regning til 2., 3. eller 4. klassetrin, men denne mulighed er næppe nogensinde praktiseret. Forslagets bestemmelse, der binder fagene dansk og matematik til alle grundskolens klassetrin, er således i overensstemmelse med nuværende praksis.

Stk. 3. Efter den gældende lovs § 17, stk. 3, påbegyndes den obligatoriske sprogundervisning på 5. klassetrin. Første fremmedsprog er normalt engelsk, men loven åbner mulighed for, at det kan være tysk. Denne mulighed udnyttes dog i forsvindende ringe grad. Andet fremmedsprog påbegyndes på 7. klassetrin, hvor det er obligatorisk. Herefter er fagene engelsk og tysk obligatoriske i realafdelingen, medens de er valgfri fag i 8.—10. klasse, for så vidt de tilbydes.

Efter forslaget bliver engelsk ubetinget første fremmedsprog. Det påbegyndes allerede på 4. klassetrin og er obligatorisk på dette og på de følgende klassetrin.

Når man således har videreført den linje, der blev lagt ved lovændringen i 1970 (hvor påbegyndelsestidspunktet ændredes fra 6. til 5. skoleår), skyldes det ikke mindst ønsket om at fremme en „naturlig“ sprogindlæring, baseret på en mundtligt orienteret pædagogik. Der menes også at være skabt en øget motivation herfor hos eleverne på baggrund af deres stadig tidligere kendskab til det engelske sprog, som det formidles gennem radio, film og især TV. Bortset herfra foreligger der imidlertid ikke nogen undersøgelsesresultater, som giver grund til at forvente en større indlæringseffekt ved tidligere påbegyndelse af fremmedsprogsundervisningen. Med forslaget vil der i øvrigt ske en tilnærmelse til en fælles nordisk norm, idet undervisningen i engelsk påbegyndes på 4. klassetrin i Norge og på 3. klassetrin i Sverige og Finland. (I Finland er engelsk dog ikke ubetinget 1. fremmedsprog, således som det er tilfældet i Norge og Sverige).

Tysk påbegyndes som hidtil på 7. klassetrin, hvor det er obligatorisk. På de følgende klassetrin er faget et såkaldt „tilbudsfag“. Dette betyder, at det er frivilligt for den enkelte elev, men at skolen har pligt til at tilbyde undervisning i faget. Frivilligheden er et brud på princippet om, at alle elever i grundskolen skal sikres undervisning i de fag, som må tillægges afgørende betydning for deres videre uddannelse. Fra pædagogisk side er der imidlertid